

## Vad är "Lokomotivet"?

"Lokomotivet" av Julian Tuwim är en berättelse på vers som riktar sig till barn i åldrarna 2-7 år och handlar om ett fullastat, gammaldags tåg. Med **sitt rytmiska, ljudhärmande och målande språk** har den blivit älskad av många generationer barn i Polen sedan den gavs ut första gången 1938.

Lokomotivet med sina många onomatopoetiska ord, roliga liknelser och språkbilder stimulerar barnets språkutveckling och fantasi. Texten som inbjuder till egna fantasier och inspirerar till olika aktiviteter har varit läst och älskad av många generationer polska barn. Det är nog svårt att hitta en enda människa som växt upp i Polen och inte känner till Lokomotivet. Med tanke på det lysande projektets "En läsande klass" genomslag och dess fantastiska litterära utbud har Polska institutet i Stockholm velat bidra med denna roliga och språkstimulerande dikt. Genom samarbetet med "En läsande klass" och publiceringen av "Lokomotivet" hoppas Polska institutet verka inte bara läsfrämjande men även direkt språk- och tvåspråkighetsutvecklande.

Med anledning av Tuwimåret 2013 har Polska institutet i Stockholm givit ut Lokomotivet, vars första upplaga, utgiven 2003/2004 av Polska institutet i samarbete med Bokinstitutet i Krakow, sedan länge inte är tillgänglig. Dikten är översatt av den legendariske slavisten och romanisten Anders Bodegård och utgavs 2003 med anledning av att Polen stod i fokus på Bokmässan i Göteborg. Dessförinnan hade boken blivit översatt till flera språk, bl.a. tyska, franska, slovenska, tjeckiska, ryska och engelska, och nu har vi återigen fått den svenska översättningen tillgänglig för en bredare publik. **Översättaren Anders Bodegård** tycker att texten är rolig och låter just som ett tåg.

*- Att översätta Lokomotivet var en utmaning, så som det alltid är med bunden text och rim. Utöver det ska man kunna blunda och se ett tåg där. Texten ska tjuta när det ska tjuta, låta när det ska låta och samtidigt förbli så nära originalet som möjligt. Så det var utmanande att översätta Lokomotivet, säger han.'*

**Men vem var Julian Tuwim? Jo, en av Polens största poeter under första halvan av 1900-talet, författare till ett otal dikter, dessutom visor, kabarétexter och inte minst verser för barn.** 2013 är det hundra år sedan Tuwim debuterade som poet och det är sjuttioårsminnet av hans död. **Julian Tuwim** föddes 1894 i Łódź av polsk-judiska föräldrar. Vid 22 års ålder flyttade han till Warszawa där han sedan tillbringade större delen av sitt vuxna liv. I början av författarskapet var Tuwims poesi optimistisk och vital, den berättade om det moderna livet i staden och förde in vardagsspråk och vulgarismer i poesin, allt för att avlägsna sig från den elitistiska litteraturmodell som var förhärskande i den tidiga polska modernismen. Senare närmade han sig den klassiska och romantiska poetiska traditionen, samtidigt som hans världsbild mörknade och han blev alltmer kritisk mot sin samtid. Genomgående i allt han skrev var Tuwim en språklig virtuos som målade upp precis utformade poetiska bilder.

En annan viktig del av hans skapande var poesi för barn. Många av hans verser är än idag högt älskade i Polen och räknas till barnlitteraturens klassiker. En av dem är Lokomotivet, som Polska institutet, i samarbete med Bokinstitutet i Krakow, gav ut i bokform 2003/2004 i svensk översättning av Anders Bodegård. Tuwim var också en flitig översättare, fr a av ryska poeter och dramatiker som Gogol, Pushkin.



POLSKA  
INSTITUTET  
STOCKHOLM



EN LÄSANDE KLASS